

10.11.2015

Sotep/5

§ 325

Vaikeavammaisten palveluasumisen hankinnan kilpailutuksen periaatteet ja ehdot

HEL 2015-011023 T 02 08 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vammaistyön johtaja Mikaela Westergård oli kokouksessa kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyssä.

Pöydällepanoehdotus:

Tuomas Tuure: Pyydän asian pöydälle.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Huilla, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
tuomas.huilla(a)hel.fi

Kristiina Matikainen, vammaistyön ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
kristiina.l.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää

- hyväksyä vaikeavammaisten palveluasumisen hankinnan kilpailutuksen periaatteet ja ehdot, sekä

- oikeuttaa sosiaali- ja terveystoimen tekemään

tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä vähäisiä muutoksia.

Esittelijän perustelut

Vammaistyön johtaja Mikaela Westergård on kutsuttuna asiantuntijana läsnä tämän asian käsittelyssä.

Hankinnan kohteen tausta

Hankinnan tavoitteena on saada helsinkiläisille vaikeavammaisille heidän vammansa toimintarajoitteiden mukaisia asumispalveluja vammaispalvelulain mukaisena palveluasumisena, jotta he voisivat

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alv.nro

FI02012566

elää kodissaan omaehtoista elämää ja toimia aktiivisena osallistujana tavanomaisessa toimintaympäristössä yhdessä muiden kanssa.

Vammaispalvelulain mukaiseen vaikeavammaisten palveluasumiseen kuuluu esteetön asunto ja ne jatkuvat tai toistuvat palvelut asumisessa, jotka ovat vamman tai sairauden vuoksi välttämättömiä asiakkaan päivittäisessä suoriutumisessa. Kokonaisuuteen kuuluu myös asumisturvallisuus ja riittävä avunsaannin varmuus vuorokauden eri aikoina.

Kyse on ensisijassa asumisesta ja aktiivisesta omasta elämästä; ei hoidosta, hoivasta tai valvonnasta. Kyseessä on avopalvelu. Yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi vaikeavammaisilla ihmisillä tulee olla mahdollisuus asua muun väestön keskellä ja samalla vastata itse asumiseensa liittyvistä käytännön asioista sekä oikeuksista että velvollisuuksista toimintakykynsä sallimissa rajoissa. Todellisen toimintakyvyn käyttöön saamisessa saatetaan tarvita asumisessa myös yksilöllisiä palveluja, apua tai tukea.

Toiminta perustuu asiakaslähtöisyyteen ja asiakkaiden omaan tahtoon, jota heillä on oikeus toteuttaa omassa kodissaan. Asunto on asiakkaan yksityinen tila, jossa henkilöstö avustaa asiakasta hänen toivomallaan tavalla.

Kilpailutetuilla palveluilla pystytään vastaamaan edellä esitettyihin vaatimuksiin.

Hankinnan kohde

Hankinnan kohteena on vaikeavammaisten palveluasuminen sopimuskaudeksi 1.4.2016 - 31.3.2019. Sopimusta voidaan tilaajan niin päättäessä jatkaa kahdella optiovuodella.

Hankinnassa olevalla vammaispalvelulain mukaisella palveluasumisella tarkoitetaan ympärivuorokautisen tai muutoin pysyvästi runsaan ja monimuotoisen avuntarpeen vuoksi välttämätöntä keskitettyä palvelukokonaisuutta. Asumiseen ja päivittäiseen tavanomaiseen elämään ja asumiseen liittyvät toiminnot sekä niissä avustaminen ja ohjaaminen kuuluvat palveluasumisen sisältöön ja kaupungilta perittävään palvelumaksuun.

Palveluasumista järjestetään vaikeavammaiselle henkilölle, joka vammansa tai sairautensa vuoksi tarvitsee toisen henkilön apua päivittäisissä toiminna erityisen runsaasti tai ennakoimatta vuorokauden eri aikoina, jolloin henkilöstön jatkuva varallaolo on välttämätöntä. Asiakas voi tällöin asua yksittäisessä asunnossa, joka sijaitsee tietyssä asuntoryhmässä, palvelutalossa tai satelliittiasuntona samassa

korttelissa varsinaisen asumisyksikön kanssa riippuen asumisessa tarvittavista välttämättömistä palveluista. Joskus kyseeseen tulee myös ryhmäkoti, jossa asiakkaalla on yksityisessä käytössään oma asuinhuone yhteisten asumistilojen lisäksi. Kyse on ensisijassa asumisesta ja aktiivisesta omasta elämästä; ei hoidosta, hoivasta tai valvonnasta. Kyseessä on avopalvelu.

Palvelutuottajan järjestämässä vaikeavammaisten palveluasumisessa tulee noudattaa voimassaolevaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muuta kyseisten palvelujen järjestämiseen liittyvää lainsäädäntöä. Toiminnan pitää perustua asiakaslähtöisyyteen ja asiakkaiden omaan tahtoon, jota heillä on oikeus toteuttaa omassa kodissaan. Asunto on asiakkaan yksityinen tila, jossa henkilöstö avustaa asiakasta hänen toivomallaan tavalla.

Asiakkaat

Palvelua hankitaan vaikeavammaisille yli 18-vuotiaille; ensisijaisesti vaikeavammaisille nuorille tai työikäisille. Erityisesti palveluasumista tarvitaan aivovammaisille henkilöille, erilaisia lihas- tai neurologisia sairauksia omaaville sekä muilla tavoin fyysisesti vaikeasti vammautuneille. Palvelu on avustamista tavanomaisissa päivittäisissä toimissa, joita vammaisen henkilö tarvitsee ja haluaa, mutta ei vammansa vuoksi kykene tekemään itse.

Osalla asiakkaista toimintakyvyssä on siinä määrin puutteita, että palvelussa on oltava mukana myös hoidon ja huolenpidon elementtejä. Palvelun käyttäjillä saattaa olla vammasta johtuvia kognitiivisten taitojen puutteita tai vaikeita kommunikaatio-ongelmia. Vaikeavammaisten palveluasumisessa asuvat asiakkaat ovat palvelutarpeiltaan hyvin erilaisia, joten asiakkaiden välttämätön apu ja tuki asumisessa vaihtelevat yksilöllisesti. Tästä johtuen myös asumisen mahdollistamiseksi tarvittava palvelukokonaisuus eroaa määrällisesti, sisällöllisesti ja ajallisesti eri tilanteissa samallakin ihmisellä.

Aivovammaiset henkilöt:

Fyysisen vamman lisäksi, osalla henkilöistä on vakavia puutteita toiminnan säätelyssä, muistissa, kognitiivisissa toiminnoissa sekä sosiaalisissa taidoissa.

Henkilöt, joilla on neurologisia ja/tai lihassairauksia:

Kyseiset sairaudet ovat usein eteneviä. Asiakkaiden tilanne muuttuu ajan myötä heikompaan suuntaan. Fyysisten toimintarajoitteiden lisäksi paheneva tilanne voi aiheuttaa ahdistusta ja mielenterveysongelmia.

Neurologiset sairaudet voivat aiheuttaa puutteita muistissa, kognitiivisissa toiminnoissa, kommunikaatiossa ja toimintakyvyssä.

Vaikeavammaiset nuoret tai työikäiset henkilöt:

Ryhmään voi kuulua hyvin erilaisissa elämäntilanteissa olevia asiakkaita, joiden vammat ovat seurausta erilaisista syistä. Tässä ryhmässä on edellä lueteltuihin ryhmiin kuuluvia sekä henkisen toimintakyvyn alenemisen vuoksi tukea ja ohjausta asumiseensa tarvitsevia henkilöitä. Tyypillisesti asiakkaat opiskelevat tai käyvät työssä. Osalla tavoitteena on kuntoutuminen mahdollisimman itsenäiseen elämään, kuten asuminen itsenäisesti henkilökohtaisen avun turvin.

Muut vamma ryhmät:

Tähän ryhmään voi kuulua hyvin monella tavoin vammautuneita henkilöitä, joiden toimintarajoitteet voivat vaihdella merkittävästi. Ryhmän asiakkaiden vammat voivat olla seurausta onnettomuuksista, sairauksista tai asiakkaat voivat olla syntymästä asti vammaisia henkilöitä. Ryhmään kuuluu muun muassa vaikeasti kuulovammaisia, näkövammaisia sekä näkö-kuulovammaisia ihmisiä. Erityisesti kuulovammaisten henkilöiden palveluissa vertaistuen ja viittovan yhteisön merkitys korostuu.

Palveluasumisen asiakkaita elokuussa 2015 oli yhteensä 408 henkilöä. Vaikeavammaisten palveluasumisen piirissä olevien asiakkaiden määrän lisäys vuodesta 2014 vuoteen 2015 oli 4 %.

Tarjouskilpailu

Vaikeavammaisten palveluasumisen hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu. Tarjouskilpailu järjestetään hankintalain (348/2007) mukaisesti avoimella menettelyllä.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on tämän esityksen liitteinä 1-5. Hankinta-asetuksen (614/2007) 6 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä.

Tarjouspyynnössä ja sen liitteissä on esitetty tarjoajalle ja tarjoukselle asetetut laadulliset vähimmäisvaatimukset (kelpoisuusvaatimukset), joiden on ehdottomasti täyttyvä koko sopimuskauden ajan. Tilaaja valvoo sopimusehtojen noudattamista.

Tarjouspyyntöasiakirjat on valmisteltu yhteistyönä sosiaali- ja terveysviraston ja kaupungin hankintakeskuksen kanssa ja hankintakeskuksen lakimies on tarkistanut tarjouspyynnön liitteineen.

Hankinta jakautuu kolmeen palveluluokkaan:

Palveluluokka 1: ajoittainen tai säännöllisesti toistuva avuntarve

Asiakas tarvitsee avustamista ja tukea lähes kaikissa arkielämän toiminnoissa. Palvelua tarvitaan vuorokauden eri aikoina, mutta avuntarvetta ei voi aikatauluttaa etukäteen. Avustaminen saattaa edellyttää kahta avustajaa tai vaatia apuvälineiden kuten nostolaitteiden käyttöä. Asiakas kykenee opastamaan avustajia, mutta ei toimintarajoitustensa vuoksi pysty itse toteuttamaan toimintaa. Toinen asiakas saattaa tarvita jatkuvaa valvontaa esimerkiksi vamman tai sairauden aiheuttaman muistihäiriön, hengityksen tukihoitojen tai epilepsian vuoksi. Palvelua saatetaan tarvita kaikkina vuorokauden aikoina ja aktiivisen avun tarve on enintään kuusi tuntia vuorokaudessa.

Palveluluokka 2: runsas avuntarve

Asiakas tarvitsee avustamista tai tukea ja joissain tapauksissa myös tarkkailua kaikissa arkielämän toiminnoissa jatkuvasti. Avustaja on tai käy asunnossa useita kertoja vuorokauden aikana asiakkaan ollessa valveilla. Kukin avustamistehtävä saattaa kestää pitkään, minkä vuoksi tarvitaan kahden työntekijän yhdessä työskentelyä. Avustaminen voi olla fyysisesti ja henkisesti raskasta. Palvelua on oltava saatavissa kaikkina vuorokauden aikoina. Pääsääntöisesti aktiivisen avun tarve on keskimäärin yli kuusi, mutta enintään yhdeksän tuntia vuorokaudessa.

Palveluluokka 3: jatkuva avuntarve

Asiakas tarvitsee aktiivista apua yli yhdeksän tuntia vuorokaudessa.

Tarjouksen valintaperusteena on halvin hinta, vähimmäislaadun ollessa vakioitu. Tarjoajien tulee täyttää kaikki tarjouspyynnössä ja sen liitteissä esitetyt vähimmäisvaatimukset. Tarjoukset vertaillaan palvelu-luokittain. Puitejärjestelyyn valitaan jokaiseen hankinnan kohderyhmään palvelun tarpeeseen nähden riittävä määrä tarjouspyynnön vähimmäisvaatimukset täyttäviä palveluntuottajia, jotka asetetaan vertailuhinnan mukaiseen ensisijaisuusjärjestykseen.

Osatarjoukset eivät ole sallittuja vaan palveluntarjoajien on tarjottava palvelua kaikissa palveluluokissa. Päätösehdotus hankinnasta tuodaan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätettäväksi alkuvuoden 2016 aikana.

Tehtävät sopimukset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alv.nro

F102012566

Palvelu kilpailutetaan kolmen (3) vuoden sopimuskaudelle ja se on suunniteltu alkavaksi 1.4.2016. Sopimusta voidaan tilaajan niin päättäessä jatkaa kahdella optiovuodella.

Sosiaali- ja terveystyövirasto varaa kuitenkin oikeuden irtisanoa sopimuksen kesken sopimuskauden, mikäli se on uuden sosiaali- ja terveystyöpalvelujen järjestämismallin vuoksi välttämätöntä.

Sosiaali- ja terveystyövirasto ei sitoudu hankkimaan tiettyä määrää palvelua, vaan hankkii palvelun esiintyvän tarpeen mukaisesti.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuomas Huilla, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 43217
tuomas.huilla(a)hel.fi
Kristiina Matikainen, vammaistyön ostopalvelupäällikkö, puhelin: 310 24859
kristiina.l.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus 614/2007 6§.)
- 2 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus 614/2007 6§.)
- 3 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus 614/2007 6§.)
- 4 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus 614/2007 6§.)
- 5 Salassa pidettävä (Hankinta-asetus 614/2007 6§.)

Otteet

Ote

Vammaistyön
ostopalvelupäällikkö
Vammaistyön johtaja
Hankintapäällikkö
Hankinta-asiantuntija